

Nieuwsbrief

Datum: juni 2019

Nummer: 2- Jaargang 3

Het waren drukke maanden. Een bijeenkomst in Sassenheim, veel nieuwe artikelen op de site, de eerste gedachten over de viering van het eerste lustrum in oktober en Cor Smit die geridderd werd.

---

1. Nieuwe artikelen in de Artikelenbank

Een Ambacht aan de Rijnmond

We beginnen met het eerst geplaatste artikel sinds de vorige Nieuwsbrief, dat wat omvang betreft in feite meer een boekje is. De schrijver *Dik Parlevliet* stuurde kort voor zijn overlijden aan Rijnlandse Geschiedenis *Een Ambacht aan de Rijnmond*, een gedegen werk over de middeleeuwse geschiedenis van dit stuk Rijnland. Deze Katwijkse streekhistoricus en amateurarcheoloog heeft veel gepubliceerd over de geschiedenis van de oude Rijnmond, Katwijk en Valkenburg. In *Ambacht aan de Rijnmond* heeft Parlevliet dan ook heel wat te vertellen. Hij zet alles op een rijtje wat ondertussen bekend is en trekt ook een groot aantal nieuwe conclusies over vooral de Vroege Middeleeuwen.

Over deze bevlogen streekhistoricus en amateurarcheoloog vindt u van de hand van Aad van der Geest een in memoriam in de Artikelenbank.

<http://www.rijnlandgeschiedenis.nl/dirk-parlevliet-in-memoriam/>

Besprekingen van bladen en boeken

De afgelopen maanden zijn er zeven nieuwe besprekingen geplaatst van de hand van *Piet de Baar*. Hij vervolgt zijn besprekingen van de verschillende verenigingsbladen in Rijnland. Over Oegstgeest, De Aschpotter (Sassenheim), De Hekkensluiter (Warmond) en Terra Salica (De Zilk) passeren dit keer de revue. Daarnaast bespreekt De Baar het themanummer van het tijdschrift Holland over het ontstaan van het graafschap en het boek Heerlijkheden van Holland over de(ambachts)heerlijkheden in Holland.

Meta Henneke wijst u op het publieksboek *Nieuw licht op Leithon*, dat gaat over de vroegmiddeleeuwse geschiedenis van Leiderdorp. De auteur maakt de lezer duidelijk hoe de rijkdom aan vondsten van deze opgraving ons voorziet van informatie over de meest uiteenlopende aspecten van het dagelijks leven van dit vroegmiddeleeuwse plaatsje aan de Rijn. Ook door de fraaie illustraties is dit boek een ware aanrader.

Veeartsen, empiristen en de runderpest in het rampjaar 1866

In 1866 woedde de runderpest in Rijnland. Veearts was in de 19^e eeuw een nieuw beroep. Voordien – maar ook later – riepen de boeren de hulp in van

ervaringsdeskundigen, kwakzalvers in de ogen van de professionele veearts. Hierover gaat het lezenswaardige artikel van *Gertjan Moers* in 't Seghen Waert, het blad van Historisch Genootschap Oud Soetermeer. Het artikel spitst zich toe op de runderpest die in 1865 Zegwaard bereikte en die van 1865 en 1866 ware rampjaren maakte. Een mooi, informatief voorbeeldartikel.

Over Romeins Valkenburg en Valkenburg in WO II

Tot slot twee artikelen uit de nieuwsbrief van de actieve vereniging Oud Valkenburg, ons aangeboden door *Leendert van der Ent*. Een is een interview met archeoloog *Jeroen Loopik*, die betrokken was bij de meest recente en succesvolle opgravingen naar Romeins Valkenburg, het belangrijke castellum Praetorium Agrippina met haar omvangrijke burgernederzetting.

Naar aanleiding van een onlangs voor het Torenmuseum verworven EHBO-tas kwam men in contact met een bemanningslid van een van de bommenwerpers, die in 1945 geen bommen, maar voedsel dropte op het voormalige vliegveld Valkenburg. En daarover gaat het tweede artikel uit de Valkenburgse koker.

2. Voorjaarsbijeenkomst op 11 april in Sassenheim

Automatisering en digitalisering

Op 11 april waren we 's avonds te gast bij Stichting Oud Sassenheim. Het onderwerp van de avond was wat automatisering en digitalisering betekent voor het historisch bedrijf. Onze spreker die avond was *Heiko Tjalsma*, die vanaf het prille begin betrokken is geweest bij de automatisering en digitalisering van het historisch bedrijf. Het was een

boeiende avond. Heiko gaf ons aan de hand van een PowerPointpresentatie inzicht in de veranderingen – en niet te vergeten de mogelijkheden - in het historisch onderzoek die de laatste 25 jaar hebben plaatsgevonden. Mocht u belangstelling hebben voor de PowerPointpresentatie, dan sturen we u die graag toe. Een mailtje naar de secretaris is voldoende.

RSS-feed

Op dezelfde avond deed webmaster Onno een voorstel om het voor verenigingen gemakkelijker te maken nieuws en agenda-items tegelijkertijd op hun eigen site en die van Rijnlandse Geschiedenis te plaatsen. Dat kan, maar dan moet de aanvragende vereniging eerst nog een stap zetten, namelijk een RSS-feed installeren op de eigen website en dit melden aan Onno. Wie van de verenigingen gaat het experiment aan?

De avond was voortreffelijk verzorgd. Dank aan Stichting Oud-Sassenheim, in het bijzonder *Aad van der Geest* en *Josephine Scheffer* voor het uitstekende gastheer/-vrouwschap.

3. **Het eerste lustrum**

De tijd gaat snel. Komende oktober is www.rijnlandgeschiedenis.nl al weer vijf jaar in de lucht. Best iets om met zijn allen trots op te zijn. Wisselende nieuwsberichten en agenda en een groeiende artikelenbank, die geïnteresseerden steeds vaker weten te vinden. Op de artikelenbank zijn nu al meer dan honderd artikelen, recensies en rapportages over de historie van Rijnland te vinden. De artikelenbank is hard op weg een onmisbare database voor onze regionale geschiedenis te worden.

We willen het eerste lustrum natuurlijk niet ongemerkt voorbij laten gaan. Binnenkort ontvangt u meer nieuws over onze plannen.

4. **Lokale musea in Rijnland – Meta Henneke**

Tijdens de voorjaarsbijeenkomst op 11 april in de behuizing van de gastvrije Stichting Oud Sassenheim, werd ik verrast door de mooie tentoonstelling die men had ingericht over de **Blauwe Tram**. Veel van onze aangesloten verenigingen bezitten een verzameling historische objecten die betrekking hebben op de eigen, lokale geschiedenis, maar lang niet overal is een goede opslag mogelijk of een eigen ruimte om deze objecten te tonen in een betekenisvol verband.

Als we bedenken hoeveel kennis, netwerkcontacten en inzet nodig zijn om alleen al een tijdelijke tentoonstelling te maken, dan wordt het de hoogste tijd dat rijnlandgeschiedenis.nl aan deze vorm van overdracht van historische kennis aandacht besteedt. En daarbij vragen stelt over de aard van de kennis en inzichten die historische voorwerpen met zich meebrengen, maar ook allerlei andere aspecten aan bod laat

komen, zoals de selectie van voorwerpen. Wat is interessant en wat niet, en vooral waarom? Of wie hebben deze voorwerpen verzameld en welke gedachten waren daarbij leidend? Welke moeilijkheden komen verenigingen tegen bij het museale werk van conserveren, documenteren – op beeld vastleggen - en presenteren? En, uiteraard zal ook naar de toekomst worden gekeken.

Ik start met het enige, officieel erkende museum van Rijnland, het [Katwijks Museum](#) en ga dan kriskras door de regio om kennis te maken met de rijkdom en schoonheid van wat velen met liefde hebben bijeengebracht en verzorgen.

5. Signalement –Erfgoedhuis Zuid-Holland

Erfgoed is het behouden waard. Overal in Zuid-Holland zetten erfgoedinstellingen, gemeenten, vrijwilligers, scholen en burgers zich in voor het behouden, benutten en beleven van erfgoed. Ruim 40.000 vrijwilligers zetten zich met enthousiasme in voor het erfgoed in hun omgeving. Erfgoedhuis Zuid-Holland ondersteunt vrijwilligers met een hart voor erfgoed met korte adviezen, cursussen en workshops en een netwerk waarbinnen ze andere vrijwilligers kunnen ontmoeten. Kijk eens op <https://www.erfgoedhuis-zh.nl/onze-diensten/vrijwilligers/> om te zien wat het Erfgoedhuis allemaal te bieden heeft.

6. Een Koninklijke Onderscheiding voor Cor Smit

Cor Smit, hoofdredacteur en mede-initiatiefnemer van Rijnlandse Geschiedenis én stadshistoricus van Leiden kreeg op 26 april uit handen van de burgemeester van Leiden, *Henry Lenferink*, vanwege zijn vele verdiensten een Koninklijke onderscheiding opgespeld.

Hij is nu Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

7. Op bezoek in de regio – José van der Meer op bezoek in Woubrugge

Zaterdag 13 april jl. heeft wethouder *Inge van der Meer* van de gemeente Kaag & Braassem het vernieuwde [Museum Van Hemessen](#) in Woubrugge heropend. Dat gebeurde door het onthullen van het oude gemeentewapen van de voormalige gemeente Woubrugge, dat vroeger boven de deur van het gemeentehuis heeft gehangen. Fris geschilderd heeft het weer een plekje gekregen in het halletje van het museum.

Aan de heropening is een periode van anderhalf jaar verbouwen en opnieuw inrichten voorafgegaan. De expositieruimtes zijn aan de hand van een kleuradvies opnieuw geschilderd, vitrinekasten zijn herbouwd en modern verlicht en de collectie wordt nu op een overzichtelijke wijze gepresenteerd.

In het gemoderniseerde museum werd tevens de tentoonstelling 'Turf toen en nu' geopend. De bezoeker ziet aan de hand van allerlei materialen en op mooie oude plattegronden hoe er vroeger in de omgeving turf werd gestoken. Interessant is ook wat er tegenwoordig allemaal van turf kan worden gemaakt. Dat blijkt o.a. uit de expositie van *Dioni ten Busschen*. Deze beeldend kunstenaar van galerie Peatart uit Amsterdam maakt van turf kunst- en gebruiksvoorwerpen.

Museum Van Hemessen is open op zondag van 14.00 tot 16.00 uur.

Adres: Dokter Lothlaan 1, Woubrugge.

De tijdelijke expositie 'Turf toen en nu' is nog net te zien (t/m 15 juni).

8. Nieuwsbrief

De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar, met de zomer als rusttijd. Mocht er aanleiding toe zijn dan komt er een extra nieuwsbrief. Berichten voor de regio zullen als vanouds digitaal via e-mail verstuurd worden.

De Nieuwsbrief Rijnlandse Geschiedenis is voor de aangesloten verenigingen, stichtingen, instellingen en geïnteresseerden. Heeft u suggesties voor de inhoud of wilt u de nieuwsbrief rechtstreeks – persoonlijk – ontvangen (daarmee verleent u toestemming tot het registreren van de nodige gegevens) mail dan naar secretaris@rijnlandgeschiedenis.nl.

Wilt u de Nieuwsbrief niet meer ontvangen, dan is een retourmail naar secretaris@rijnlandgeschiedenis.nl voldoende.